

De Gemeente Saerbeck

NRW Klimaatgemeente van de toekomst

Energieverandering, klimaatbescherming en klimaatadaptatie in de praktijk - daarvoor staat de gemeente Saerbeck in het noorden van het Münsterland (NRW). De gemeente Saerbeck, met 7200 inwoners - wil tot 2030 de overgang naar duurzame energie bereiken en is op de goede weg. Reeds vijf jaar na de project start heeft men het eerste, zeer symbolische etappe-doel bereikt: in Saerbeck wordt inmiddels meer duurzame stroom opgewekt dan in het dorp verbruikt wordt.

Kernproject om de klimaatdoelen te bereiken is het Bio-energiepark Saerbeck (BEP), dat op het 90 hectare grote areaal van een voormalig munitiedepot van het Duitse leger opgebouwd werd. Het is een zeer geslaagd voorbeeld voor de gebruiksverandering van een militairterrein. Waar ooit pantsermunitie en granaten opgeslagen waren, zijn nu op hetzelfde terrein windmolens, een zonne-installatie alsmede een biogasinstallatie gebouwd.

Voorals deze combinatie maakt steeds weer grote indruk op de bezoekers. Het BEP heeft een capaciteit van 29 MW elektrische energie. 6 MWpeak komt daarbij op de rekening van een grote zonnestroominstallatie die op de voormalige bunkers gebouwd is. De zeven grote 199,5m hoge windmolens dragen 21 MW bij. Met ieder 1 MW dragen tenslotte nog een biogasinstallatie en een bioafvalverwerkingsinstallatie hun steentje bij. Zo kon de CO₂-uitstoot binnen de gemeente van 9 tot 5,5 ton per inwoner verminderd worden.

Het BEP heeft overduidelijk er toe bijgedragen dat het doel, een overschot aan duurzaam opgewekte elektrische energie zo snel bereikt kon

worden. Ook de betrokkenheid van de Saerbecker bevolking heeft hier veel aan bijgedragen: meer dan 400 zonnepaneelinstallaties op de daken in het dorp zorgen zelfs voor een grotere opbrengst als de installatie in het BEP met zijn 24.000 zonnepanelen. Deze burgerinstallaties brengen het op 9,9 MWPeak en tonen dat de betrokkenheid van de Saerbecker bevolking bij

de duurzaamheid al ver gevorderd is. Aangezien het stroomnet sedert 2012 in bezit van de gemeente is, zijn de voorwaarden voor een daadwerkelijke energiezelfstandigheid en een zo goed mogelijke energiezuikerheid gegeven. Een bouwsteen voor het binnen afzienbare tijd bereiken van dit ambitieuze doel zijn projecten voor de realisering van grote batterijen voor de opslag van energie.

Uitgangspunt van deze doeleinden ter bescherming van het klimaat is het geïntegreerde "Klimaschutz- und Klimaanpassungskonzept (IKKK)" van de gemeente Saerbeck. Hierin zijn grotere projecten maar ook kleine initiatieven geformuleerd. Dankzij dit concept werd Saerbeck

in 2009 tot “NRW-Klimakommune der Zukunft” uitgeroepen – een extra motivatie voor de lokale klimaatbescherming, zowel ideaal als financieel. Intussen is het Saerbecker engagement veelvuldig geroemd en met prijzen beloond. De European Energy Award 2010 en 2013, de Duitse Duurzaamheidsprijs 2013, Energiegemeenschap 2013 en de Georg-Salvamoser-Prijs 2014. Geïnteresseerden uit binnen- en buitenland bezoeken het dorp, om van het Saerbecker voorbeeld te leren. Onder de bezoekers was reeds de burgemeesteres van Fukushima en de minister voor milieu van de Verenigde Arabische Emiraten. Prominenten uit Duitsland zoals Peter Altmeier en Peer Steinbrück en een regeringsdelegatie uit de Amerikaanse staten Minnesota en Georgia. In het jaar 2013 hebben 30.000 bezoekers het BEP bezocht, daarvan 20.000 op een open dag in het BEP.

Het engagement en de identificatie van de bevolking met de klimaatbeschermingsprojecten zijn een wezenlijke bijdrage tot het bereikte resultaat. De zonnestroominstallatie op de bunkers is een investering van de lokale burgercoöperatie, net zoals een windmolen. De biogasinstallatie wordt door landbouwers uit de directe omgeving bedreven. Ook de overige investeringen werden door lokale investeerders gedaan. Tot nu toe zijn ca 70 miljoen Euro in de opbouw van het BEP gestoken en vormen een goed voorbeeld voor een lokale waarde-toevoeging. Eén investeerder valt daarbij bijzonder op: Het is de gemeente Saerbeck zelf, die met de gemeentelijke ontwikkelingsmaatschappij (SGW) in een windkrachtcentrale investeerde en daarmee niet alleen het goede voorbeeld gaf, maar in de toekomst ook wat voor het

huishouden van de gemeente wil doen. De windkrachtcentrale van de SGW is dus eigendom van alle burgers.

Andere projecten van het IKKK zijn nauw met het dagelijkse leven verbonden en houden het duurzaamheidsidee steeds weer voor ogen. Zo verzorgt sedert 2010 de “Gläserne Heizzentrale” midden in het dorp door middel van twee houtpelletverwarmingsketels de gebouwen in de omgeving met warmte. Allereerst werd het school- en sportcentrum aan de centrale warmteverzorging aangesloten. In 2013 volgden de kerk, een woonhuis en een bedrijf. De verwarmingscentrale is gelijktijdig het informatiebureau van de Klimakommune. Hier informeren zich bezoekersgroepen over de Saerbecker projecten, vindt de maandelijkse klimaatstamtafel, een open trefpunt, waar allerlei actuele thema's

zoals wind, zonne-energie en andere interessante punten in het middelpunt staan, plaats. Bij de verwarmingscentrale begint ook het energiebelevingspad, dat op tien locaties over verschillende aspecten van het opwekken en het gebruik van energie informeert. De locaties werden met behulp

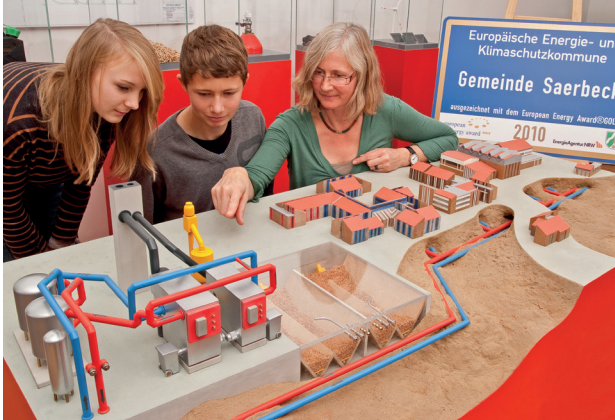
van Saerbecker burgers, scholen, kleuterscholen en de sportvereniging ontwikkeld. Een letterlijke highlight hier is de LED vloedlichtinstallatie in het stadion van SC Falke, die tot de modernste in Duitsland telt.

Het belevingspad is een voorbeeld van de facettenrijke educatie, die de opbouw van de windmolens, zonnecellen en biogasinstallatie begeleid heeft en het idee van duurzaamheid laat voort leven.

Scholen en kleuterscholen in het dorp hebben zich met concrete projecten beziggehouden.

Zo hebben scholieren van de Maximilian-Kolbe-Gesamtschule een App ter begeleiding van het energie-belevingspad ontwikkeld. Instituties voor volwassenenonderwijs zijn de multiplicatoren in de oudere leeftijdsgroepen. Zo heeft de lokale "CAJ Werkstatt" (een in de regio bekend oplei-

dingscentrum) een zonneenergieworkshop voor studenten uit heel Europa georganiseerd.

Eens per maand vindt de energiestamtafel plaats. Het is een informatie- en communicatieplatform voor geïnteresseerde burgers uit Saerbeck en omgeving.

Het nieuwste project op het gebied van vorming is de ontwikkeling van een buitenschools opleidingscentrum op het terrein van het BEP, dat met het begin van het schooljaar 2014 in gebruik genomen is. Tenslotte is Saerbeck dankzij zijn

politiek betreffende de klimaatbescherming, ook standplaats van de Universiteit Münster geworden. Deze heeft, ook op het terrein van het BEP een laboratorium waarin de afdeling Energie-Gebouwen-Milieu onderzoek doet op het terrein van biogas.

Na de eerste dynamische jaren van de project-realisering, gaat het er nu om deze projecten te continueren en nieuwe ideeën verder te ontwikkelen. De "Forderverein Klimakommune Saerbeck" die in november 2013 opgericht werd, biedt de burgers een verdere mogelijkheid tot engagement. Zij zal o.a. het buitenschoolse opleidingscentrum bij de opbouw en de financiering ondersteunen. Aan nieuwe ideeën ontbreekt het niet, zo wil men het thema E-mobiliteit versterkt in het middelpunt zetten. Door de succesvolle deelname aan de competitie "KWK-Modellkommune" van het Land Noordrijn Westfalen, richt Saerbeck zich opnieuw op het thema duurzaam ontwikkelde energie, in dit geval: warmte. Het project heeft reeds een zeer goede respons. Bij drie burgerbijeenkomsten namen 500 bewoners deel. Gepland is de bouw van een buurtverwarming door middel van warmtekrachtkoppelingsmodules. Deze zullen bedreven worden met Biomethaan en Biogas.

www.klimakommune-saerbeck.de

Gemeinde Saerbeck
Ferrières-Str. 11
D-48369 Saerbeck

Telefon: 0049 2574 89202

Mail: klimakommune@saerbeck.de

